

System edukacji w Danii na przykładzie Szkoły Podstawowej w Hederslev i Szkoły Podstawowej w Vejen

We wrześniu 2004 r. wraz z koleżankami z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. KEN w Lublinie miałam okazję uczestniczyć w wyjeździe szkoleniowym do Danii zorganizowanym przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Był to już kolejny studyjny pobyt nauczycieli – bibliotekarzy za granicą, mający na celu poznanie systemu oświaty i organizacji bibliotek w Danii. W tym roku w szkoleniu uczestniczyli pracownicy bibliotek pedagogicznych z całego kraju m.in. z Warszawy, Krakowa, Koła.

Program wyjazdu rozpoczął się wizytą w Centrali Pedagogicznej w Kolding. Następnie grupa bibliotekarzy odwiedziła Szkołę Podstawową - Braendkjaerskolen w Kolding i wysłuchała wykładu dyrektora tej placówki na temat szkolnego systemu internetowego oraz zwiedziła cały kompleks szkolny.

Trzeciego dnia pobytu grupa udała się do Hederslev, aby zwiedzić jedną z miejscowych szkół podstawowych – Hans Hertung Skolen. Szkoła mieści się w budynku zbudowanym w 1910 roku. Uczęszcza do niej 440 uczniów w tym 20 dwujęzycznych. Zatrudnione są 63 osoby z personelu oraz 32 nauczycieli. Tygodniowy wymiar pracy nauczyciela wynosi od 20 do 25 godzin przez 40 tygodni w roku.

Obok nauczycieli szkoła zatrudnia również pedagogów. Prowadzą oni zajęcia świetlicowe oraz są tzw. nauczycielami pomocniczymi w każdej klasie. Ich wymiar pracy wynosi 37 godzin przez 47 tygodni w roku, gdyż pracują także w wakacje, pozostając w ścisłym kontakcie z rodzicami uczniów mających problemy w szkole. Otaczają szczególną opieką dzieci emigrantów, które często są w trudnej sytuacji materialnej i nie mówią po duńsku. Prowadzą też dodatkowe zajęcia. Średnio na jednego pedagoga przypada 10 dzieci.

Szkoła posiada również specjalną klasę dla dzieci dyslektycznych. W całym budynku na korytarzach rozmieszczonych jest 15 komputerów z wolnym dostępem do Internetu. W szkołach duńskich dzieci mają dostęp do Internetu już od 1985 roku.

Biblioteka szkolna jest przestronna i dostosowana do potrzeb wszystkich uczniów. Jedno pomieszczenie przeznaczono dla dzieci najmłodszych. Ciekawym rozwiązaniem architektonicznym jest piętro zbudowane pod sufitem gdzie maluchy mogą wchodzić po drabinie, aby tam wypoczywać, uczyć się, bawić lub czytać książki. Dzieci mają zupełną swobodę w poruszaniu się po bibliotece. W tym pomieszczeniu organizowane są również przedstawienia szkolne.

Całkowitym zaskoczeniem dla nas był szklany ul stojący przy oknie w bibliotece. Pszczoły miały możliwość swobodnego wydostania się na zewnątrz budynku i powrotu poprzez układ przezroczystych rurek. Jest to pewnego rodzaju atrakcja zoologiczna dla dzieci, które z bliska mogą obserwować życie tych owadów.

Drugie pomieszczenie w bibliotece przeznaczone jest dla uczniów starszych. Odbywają się tu również przedstawienia szkolne i organizowane są spotkania z pisarzami.

W bibliotece szkolnej jako bibliotekarze pracują nauczyciele z wieloletnim doświadczeniem w zawodzie. Młody nauczyciel po studiach nie ma szans na pracę w bibliotece. Każdy bibliotekarz musi przejść 100 godzinny kurs internetowy, ponieważ bez znajomości multimediiów nie mógłby prowadzić zajęć z zakresu Internetu dla uczniów. W całej bibliotece stoją komputery z wolnym dostępem do Internetu, a jednocześnie z możliwością skorzystania z fachowej wiedzy bibliotekarza. Jedną godzinę w tygodniu uczniowie z klas od 0 do 6 spędzają z nauczycielem w bibliotece szkolnej w ramach programu nauczania.

Biblioteka posiada w swoich zbiorach 1700 tytułów + kasety video, CD.

Czwartego dnia pobytu w Danii bibliotekarze udali się do 9-tysięcznego miasteczka Vejen aby obejrzyć tamtejszą szkołę podstawową. Liczy ona 750 uczniów (przeciętna szkoła duńska liczy 300-400 uczniów). Cała szkoła składa się z 4 parterowych budynków (4 jest obecnie w budowie) i jest bardzo nowoczesna. Klasy zbudowane całkowicie z drewna - (reszta budynku z cegły) - są przestronne i jasne. Światło dzienne przedostaje się przez okna umieszczone w suficie. Sale mają drzwi na taras, więc latem uczniowie mogą ustawiać ławki na zewnątrz klasy i tam odbywają się zajęcia. Oprócz tego wszystkie sale połączone są drzwiami, aby w razie potrzeby można było połączyć dwie klasy i współpracować podczas zajęć. W każdej sali znajdują się osobiste szafki dla uczniów podpisane imiennie, w których mogą przechowywać swoje pomoce naukowe, podręczniki lub inne rzeczy osobiste.

W całym budynku są jednakowe meble. Stoły są na kółkach, aby można je było łatwo przesuwac po klasie; krzesła są obrotowe, a uczniowie mogą się z nimi poruszać po całej szkole.

Budynek szkoły jest całkowicie zautomatyzowany. Ogrzewanie oraz otwieranie okien jest sterowane komputerowo. Gdy w klasie robi się za gorąco okna otwierają się automatycznie i opuszczają się rolety. W momencie otwierania okien, ogrzewanie jest automatycznie wyłączane. Również światło jest sterowane i regulowane komputerowo.

Wszyscy nauczyciele w szkole zostali zaopatrzeni w osobiste elektroniczne organizery z telefonem komórkowym, aby mogli się w każdej chwili skontaktować z dyrektorem, sekretariatem, innymi nauczycielami lub z rodzicami ucznia. Pokój nauczycielski usytuowany został na końcu korytarza w przestronnej, całkowicie oszklonej sali. Tutaj również znajduje się wyjście na taras. Sprzęt komputerowy oraz biurowy jest do dyspozycji całego grona pedagogicznego.

Szkoła nie posiada pilnowanej i zamykanej na klucz szatni dla uczniów na ubrania gdyż na korytarzach są otwarte drewniane szafki z wieszakami na kurtki i półeczki na czapki oraz buty. W Danii kradzieże w szkołach zdarzają się bardzo rzadko.

W szkole funkcjonuje profesjonalna sala fotograficzna. Wykonywane są tam zdjęcia klasowe lub różnego rodzaju zdjęcia okolicznościowe. W tej sali również organizowane są przedstawienia szkolne w specjalnie przygotowanej scenerii.

Ostatnim punktem programu był wyjazd do Kopenhagi. Tam uczestnicy wycieczki mieli okazję zobaczyć jedną z największych bibliotek w Europie - Bibliotekę Królewską, która ze względu na przyciemnione szkło i czarny granit znana jest pod nazwą „Czarny Diament”.

Wizyta w Danii stanowiła dla bibliotekarzy z Lublina i nie tylko cenne doświadczenie zawodowe, ale również dostarczyła wielu wrażeń estetycznych. Szkolenie było bardzo kształcące i sprzyjało wymianie umiejętności zawodowych dotyczących organizacji i zarządzania bibliotekami oraz szkołami. Uczestnicy wyjazdu nawiązali liczne kontakty z bibliotekarzami i nauczycielami duńskimi, którzy przyjęli naszą grupę bardzo ciepło, z wielką serdecznością i gościnnością, służąc fachową informacją i radą.

Artykuł ukazał się w czasopiśmie „Ad rem” 2005 nr 3 s. 38-40